

УДК 338.48:640.4

ECOLOGIZATION OF HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS**ENTERPRISES: GLOBAL AND DOMESTIC EXPERIENCE****ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ:****СВІТОВИЙ і ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД****Kovtun A.V. / Ковтун А.В.***c.t.s., senior lecturer / к.т.н., ст. викл.*

ORCID: 0009-0007-9305-8568

Sharan L.O./Шаран Л.О.*c.t.s., as.prof. / к.т.н., доц.*

ORCID: 0000-0001-6404-0907

Pushka O.S/ Пушка О.С.*c.t.s., as.prof. / к.т.н., доц.*

ORCID: 0000-0001-8016-4889

Sharan A.V./Шаран А.В.*c.t.s., as.prof. / к.т.н., доц.*

ORCID: 0009-0000-7140-5038

Bondar N.P./Бондар Н.П.*c.t.s., as.prof. / к.т.н., доц.*

ORCID: 0000-0002-6204-7328

*National University of Food Technologies, Kiev, Vladimirskaya Street 68, 01033**Національний університет харчових технологій, Київ, вул. Володимирська, 68, 01033*

Анотація. Діяльність підприємства сфери гостинності завдають значного впливу на навколишнє середовище, використовуючи енергію, воду, продукти харчування та генеруючи чимало відходів. При цьому зростає гостра необхідність мінімізувати цей вплив, що викликає необхідність впровадження світових екологічних практик у вітчизняних підприємствах гостинності. Найпоширенішими методами збереження природнього середовища є заощадження водних ресурсів та електроенергії, використання еко-матеріалів, компостування, енергетичне спалювання та відновлення біомаси.

Ключові слова: підприємства гостинності, навколишнє середовище, екологізація, енергозбереження, харчові відходи.

Abstract. Hospitality businesses have a significant impact on the environment, using energy, water, food and generating a lot of waste. At the same time, there is an urgent need to minimize this impact, which necessitates the introduction of global environmental practices at domestic hospitality enterprises. The most common methods of environmental protection are saving water resources and electricity, using eco-materials, composting, energy burning and biomass recovery.

Key words: hospitality enterprises, ecology, energy saving, food waste.

Вступ. Завдяки використанню екологічних інновацій з'являється можливість зменшити негативний вплив на навколишнє середовище, покращити якість життя гостей та персоналу, збільшити конкурентоспроможність готелю, сформувані унікальні маркетингові стратегії для того, щоб більш ефективно задовольнити потреби гостей.

Основний текст.

Індустрія гостинності є однією з найбільших галузей, що залежать від навколишнього середовища для забезпечення свого існування. Найчастіше усі засоби розміщення сконцентровані у «важливих екосистемах». Водночас, їхня діяльність часто пов'язана з надмірним споживання енергії, негативним впливом на водні та земельні ресурси, забрудненням повітря, продукуванням великої кількості твердих побутових відходів

Підприємства гостинності за характерною екологічною ознакою класифікуються [1]:

Першою і чи не найважливішою екологічною ознакою підприємства є *функціонуючий екологічний менеджмент*.

Друга екологічна ознака: готель повинен інформувати та залучати гостей до своєї екологічної роботи та заохочувати гостей до участі в екологічних ініціативах.

Третьою ознакою є *зменшення використання водних ресурсів*.

Четвертою ознакою є *зменшення негативного впливу на навколишнє середовище* під час таких робочих процесів як прибирання, прання і мийка в готелі.

П'ятою ознакою є *ефективне сортування та зменшення кількості відходів*.

Шостою ознакою є *зменшення споживання енергії*. Готель має слідкувати за показниками споживання енергії принаймні раз на місяць. Дані слід аналізувати та активно використовувати з метою зменшення споживання.

Сьомою ознакою є *закупівля органічних продуктів харчування з місцевих ферм*. Таким чином, заклад купує продукти харчування та напої, які є органічними, мають екологічне маркування і є місцевого виробництва.

Екологізація готельної індустрії досить стрімко розвивається як у світі та і в Україні зокрема. Дедалі більше готелів намагаються використовувати екологічно безпечні матеріали в інтер'єрі та обладнанні, застосовувати безвідходні технології, використовувати екологічно чисті продукти. Для деяких

готелів екологія перетворилась на концепцію їхньої діяльності, позитивними наслідками якої є скорочення собівартості готельних послуг, підвищення туристичної привабливості готелів та надання їм конкурентних переваг [4].

Окрім спільних загальних екологічних ознак, екологічні засоби розміщення можуть мати і особливі екологічні ознаки. Ці відмінності можуть бути пов'язані з такими факторами, як місце розташування готелю, його розмір та тип, а також цільова аудиторія [3].

Наприклад, готель "The Ritz-Carlton, Millenia Singapore" має найбільшу частку відновлюваної енергії серед усіх готелів у таблиці. Це пов'язано з тим, що готель розташований у сонячній країні, яка має хороші умови для використання сонячної енергії.

Готель "Green Key Hotel, Львів" пропонує широкий спектр екологічних послуг, таких як екологічні екскурсії та програми рециклінгу. Це пов'язано з тим, що готель розташований у місті, де є значний інтерес до екології.

Проблеми екологічності закладів гостинності стали поштовхом до створення організацій екологічної сертифікації готелів. Нині у світі існує ряд організацій, які займаються розробкою і впровадженням системного екологічного менеджменту та екологічної сертифікації готелів: British Airways Holidays (BAH), Certification for Sustainable Tourism (CST), Green Globe, Green Key, НАС Green Leaf, Touristik Union International (TUI), LEED a Green Hotel [2].

В Україні система екологічної сертифікації почала розвиватися у відповідності до вимог ДСТУ ISO 14024 з 2003 року як незалежна і добровільна система. Її створення спрямовано на підтримку формування ринку продукції з кращими екологічними характеристиками за чітко визначеними критеріями оцінки. Відповідно до наявного документу ISO, екологічна сертифікація у країні має добровільний характер і обмежується рекомендаціями стосовно відповідності національним вимогам.

Однією з найпопулярніших міжнародних програм еко сертифікації, яка представлена також в Україні є *програма добровільної міжнародної*

екологічної сертифікації установ готельного бізнесу «Green Key». Вона спрямована на зменшення впливу на навколишнє середовище, сприяння реалізації сталого управління готельним бізнесом, а також на підвищення екологічної інформованості.

«Green Key» («Зелений ключ») – міжнародний знак якості, що присуджується готелям за досягнення у сфері захисту навколишнього середовища. Щоб отримати еко-сертифікат, готель має відповідати п'ятдесяти обов'язковим критеріям [2]. Критерії охоплюють 13 напрямів (рис. 1.1):

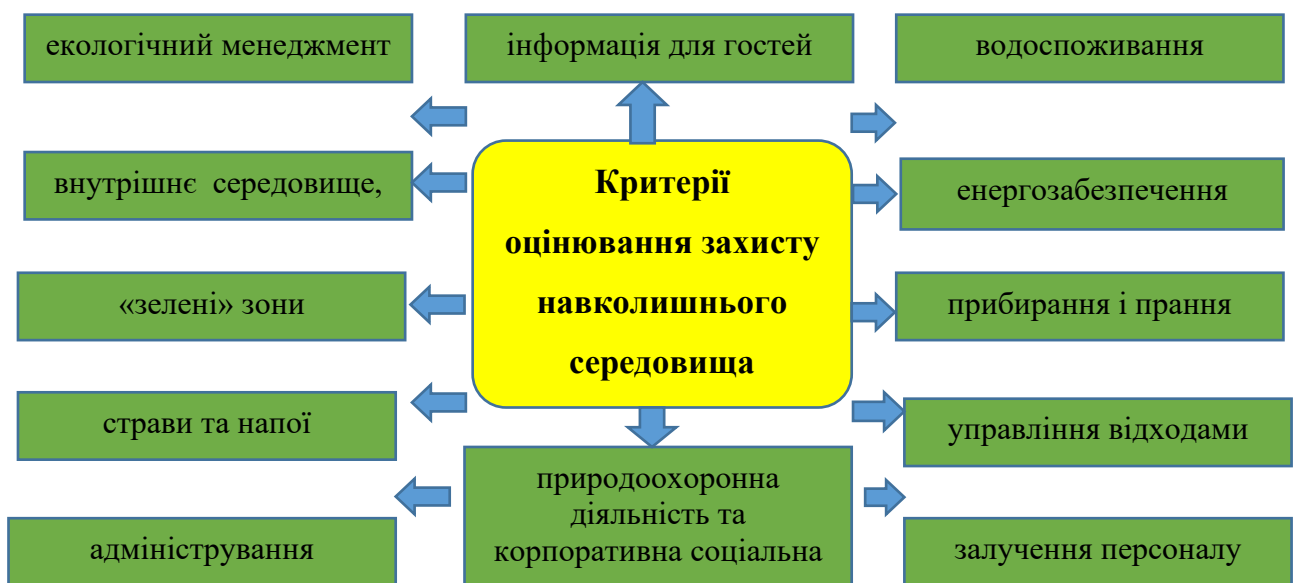

Рисунок 1.1 Критерії оцінювання захисту навколишнього середовища

В Україні програму екологічної сертифікації «Green Key» було представлено у 2011 році громадською організацією «Екологічна ініціатива». І з 2013 року вітчизняні підприємства готельної сфери рейтинуються за зазначеними екологічними критеріями. У 2013 році наша країна з показником у 15 акредитованих закладів готельної сфери посідала 4 місце в Європі після Франції, Данії та Німеччини.

У США існує організація United States Green Building Council (USGBC – Рада з екологічного будівництва США), яка сертифікує «екологічність» готелів, привласнюючи їм зірковість. Найбільшу увагу американські експерти приділяють аналізу токсичності будівельних матеріалів, з яких складається

будівля. Саме цій організації належить розробка і впровадження сертифікації LEED (Leadership in Energy and Environmental Design) [5].

У 2005 році Marriott Hotels & Resorts стала першою великою американською мережею, яка спроектувала і побудувала готель, сертифікований LEED. Запропонована цією організацією програма економії ресурсів передбачала постійне зниження – до 25% протягом всього терміну експлуатації будівель – споживання електроенергії та води. Розраховано, що інвестиції в них можуть окупатися від двох до шести років.

Корпорація Hilton Worldwide повідомляє, що з 2009 року за рахунок економії електроенергії і води, а також утилізації відходів, заощадила 53 млн доларів. Понад 4,5 тисяч її об'єктів сертифіковані Міжнародною організацією зі стандартизації (ISO). Це перша глобальна компанія в готельній індустрії, яка отримала сертифікат ISO по енергоспоживанню, екологічності та якості послуг [2, 6].

Окрім цього, деякі готелі світу залишають у своїх номерах невеликі картки із закликом до гостей, використовувати постільну білизну та рушники повторно. Такі невеликі таблички в номерах на перший погляд здаються малоефективними. Але експерти кажуть, що їх поширення в готелях здатне істотно зменшити витрати водних ресурсів і скоротити кількість відходів. Це підтверджує готельна мережа «Marriott Hotels & Resorts», яка повідомила про те, що завдяки програмі повторного використання білизни, їм вдалося на 17% скоротити витрати своїх готелів на гарячу воду і використання каналізації [5].

Вітчизняні показники запровадження альтернативних засобів збереження природних ресурсів на сьогодні є менш ефективним, що пов'язано, в більшій мірі з економічними проблемами та нестачею фінансування підприємств гостинності. В країнах Західної Європи створені спеціальні фонди, які або надають кредит під дуже низькі відсотки для будівництва еко готелю, або дарують частину обладнання для її роботи. В Україні, на жаль, такої практики немає, тому всі ці витрати неминуче позначаються на вартості проживання: ціни в еко-готелях як мінімум на 30% вищі, порівняно з іншими готелями.

Для підвищення ефективності практики ведення екологізації вітчизняних підприємств гостинності доцільно:

- забезпечити територією придатною для розташування еко-готелів розвиненою інфраструктурою;
- розроблення єдиної державної сертифікації у сфері еко-готелів;
- зниження вартості екологічно чистої продукції;
- належний державний екологічний контроль у сфері виробництва будівельних матеріалів;
- наявність практики ведення еко-готельного господарства;
- висока поінформованість населення про функціонування еко-готелів.

Висновки.

Отже, переймаючи світовий досвід та впроваджуючи нові шляхи екологізації у вітчизняні підприємства сфери гостинності одночасно можливо не тільки підвищити конкурентоспроможність, а й захистити навколишнє середовище від їхньої діяльності.

Література:

1. Тітомир Л.А., Коротич О.М., Халілова-Чуваєва Ю.О. Екологізація готелів як напрям розвитку готельно-ресторанного бізнесу // Економіка харчової промисловості. 2021. Т.13, вип. 3. С.88-93.
2. Балджи М.Д., Яслинська К.Д. Досвід європейських країн у впровадженні екологічних інновацій в готельному бізнесі // Розвиток методів управління та господарювання на транспорті, № 2 (79), 2022, с. 79 – 88.
3. Кравченко А.І., Басюк Д.І. Особливості організації обслуговування в екоготелях // Готельно-ресторанний бізнес: інноваційні напрями розвитку: Матер. міжнар. наук.-практ. конф, 25-27 березня 2015 р. К.: Вид-во НУХТ, 2015. С.212-213.
4. Паук О.Є. Інноваційні напрями розвитку готельного господарства України: екологізація засобів розміщення. Науковий вісник НЛТУ України. 2016. Вип. 26.2. С.29-32.

5. Екологічна сертифікація для туристичного бізнесу. URL:
<https://ecolabeling.wordpress.com/>

6. Поворознюк. І.М. Значення екологічних інновацій у розвитку готельного бізнесу. 2023. С. 162-166.

Стаття надіслана: 23.05.2024 р.

© Ковтун А.В.